

TRẢ BÀI VIẾT SỐ 7

I – BÀI TẬP

1. Để viết bài văn theo Đề 2 trong sách giáo khoa : "Từ tác phẩm *Số phận con người* của nhà văn Xô-lô-khốp, nghĩ về nghị lực và tuổi trẻ", có bạn triển khai theo hướng như sau :

- a) Giới thiệu tác phẩm *Số phận con người* và nhà văn Xô-lô-khốp.
- b) Phân tích nhân vật Xô-cô-lốp, nhân vật chính trong tác phẩm, chỉ ra những tính cách và phẩm chất cao đẹp của nhân vật này (phần trọng tâm).
- c) Phát biểu cảm nghĩ về nghị lực của con người.

Theo anh (chị), hướng triển khai như trên có gì cần phải bổ sung, điều chỉnh ?
Hãy nêu lại đề cương cơ bản mà anh (chị) sẽ viết.

2. Rút ra vấn đề xã hội cần bàn luận từ câu chuyện sau đây :

SỰ BÌNH YÊN

Một vị vua treo giải thưởng cho nghệ sĩ nào vẽ được một bức tranh đẹp nhất về sự bình yên. Nhiều họa sĩ đã cố công. Nhà vua ngắm tất cả các bức tranh nhưng chỉ thích có hai bức và ông phải chọn lấy một.

Một bức tranh vẽ hồ nước yên ả. Mặt hồ là tấm gương tuyệt mỹ vì có những ngọn núi cao chót vót bao quanh. Bên trên là bầu trời xanh với những đám mây trắng mịn màng. Tất cả những ai ngắm bức tranh này đều cho rằng đây là một bức tranh bình yên thật hoàn hảo.

Bức tranh kia cũng có những ngọn núi, nhưng những ngọn núi này trần trụi và lởm chởm đá. Ở bên trên là bầu trời giận dữ đổ mưa như trút kèm theo sấm chớp. Đổ xuống bên vách núi là dòng thác nổi bọt trắng xoá. Bức tranh này trông chẳng bình yên chút nào.

Nhưng khi nhà vua ngắm nhìn, ông thấy đằng sau dòng thác là một bụi cây nhỏ mọc lên từ khe nứt của một tảng đá. Trong bụi cây một con chim mẹ đang xây tổ. Ở đó, giữa dòng thác trút xuống một cách giận dữ, con chim mẹ đang an nhiên đậu trên tổ của mình... Bình yên thật sự.

"Ta chấm bức tranh này ! – Nhà vua công bố – Sự bình yên không có nghĩa là một nơi không có tiếng ồn ào, không khó khăn, không cực nhọc. Bình yên có nghĩa ngay chính khi đang ở trong phong ba bão táp ta vẫn cảm thấy sự yên tĩnh trong trái tim. Đó mới là ý nghĩa thật sự của sự bình yên".

(Trích *Quà tặng của cuộc sống* – NXB Trẻ, 2004)

3. Chỉ ra lỗi diễn đạt trong các đoạn văn sau. Hãy viết lại dựa trên ý chính được gợi ra từ mỗi đoạn văn :

(1) Tuy Nguyễn Du xuất thân từ tầng lớp quyền quý. Cha và anh trai ông đều làm quan to trong triều. Bản thân ông cũng từng tham gia bộ máy cai trị phong kiến. Trong những năm loạn lạc, ông có điều kiện sống gần dân, nếm trải đủ mùi cay đắng. Vì thế, ông rất đồng cảm với người dân cùng khổ.

(2) Cả cuộc đời phải may mắn lắm ta mới tìm được cho mình một người bạn tri kỉ. Đó là người luôn kề vai sát cánh bên ta, cùng ta chia sẻ mọi buồn vui của cuộc sống. Cho nên tình bạn có vị trí đặc biệt trong đời sống của con người. Người bạn ấy có thể thấu hiểu mọi tâm tư, suy nghĩ và biết rõ cả những thói hư

tật xấu của ta. Có lẽ bởi vậy mà chúng ta sẽ không thể sống nếu thiếu tình bạn. Bởi tình bạn chính là cánh tay dịu êm nhưng cũng rất vững chắc nâng đỡ chúng ta dậy mỗi khi khuyu ngã trên đường đời chông gai.

(Trích từ bài làm của học sinh)

II – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

1. Dàn ý cơ bản nêu ở Bài tập 1 chưa đúng trọng tâm của đề, lệch nhiều về việc phân tích tác phẩm *Số phận con người*. Cần điều chỉnh lại theo hướng sau :

a) Giới thiệu tác phẩm *Số phận con người* và nhân vật Xô-cô-lốp, chỉ ra nghị luận phi thường của nhân vật này.

b) Phát biểu những suy nghĩ của bản thân về nghị lực và tuổi trẻ (phần trọng tâm).

– Thế nào là người có nghị lực ?

– Nghị lực con người biểu hiện trên những phương diện nào ? Trong những tình huống nào ?

– Tại sao con người cần có nghị lực, nhất là đối với tuổi trẻ ?

– Tuổi trẻ đã thể hiện nghị lực trong cuộc sống như thế nào ? Tại sao phải ca ngợi những tấm gương nghị lực và phê phán hiện tượng ngược lại ?

c) Bài học về nghị lực cho chính bản thân mình.

2. Vấn đề xã hội (ý nghĩa) đặt ra trong câu chuyện nêu ở Bài tập 2 khá rõ : quan niệm về sự bình yên trong cuộc sống của con người. Nói cách khác, vấn đề đặt ra : Thế nào là sự bình yên ?

3. Câu (1) của Bài tập 3 có thể chữa lại mà không làm thay đổi ý của người viết như sau :

Cách 1 : Tuy Nguyễn Du xuất thân từ tầng lớp quyền quý, cha và anh trai ông đều làm quan to trong triều, bản thân ông cũng từng tham gia bộ máy cai trị phong kiến, nhưng trong những năm loạn lạc, ông có điều kiện sống gần dân, nếm trải đủ mùi cay đắng, vì thế, ông rất đồng cảm với những người dân cùng khổ.

Cách 2 : Nguyễn Du xuất thân từ tầng lớp quyền quý. Cha và anh trai ông đều làm quan to trong triều. Bản thân ông cũng từng tham gia bộ máy cai trị phong kiến. Tuy vậy, trong những năm loạn lạc, ông có điều kiện sống gần dân, nếm trải đủ mùi cay đắng, vì thế, ông rất đồng cảm với những người dân cùng khổ.

Câu (2) có thể chữa lại như sau :

Trong cuộc đời không phải dễ dàng tìm được cho mình một người bạn tri kỉ. Đó là người luôn kề vai sát cánh bên ta, cùng ta chia sẻ mọi buồn vui của cuộc sống. Người bạn ấy có thể thấu hiểu mọi tâm tư, suy nghĩ và biết rõ cả những thói hư tật xấu của ta. Cho nên tình bạn tri kỉ có vị trí đặc biệt trong đời sống của con người. Chúng ta sẽ không thể sống nếu thiếu tình bạn tri kỉ. Tình bạn ấy chính là cánh tay dịu êm nhưng cũng rất vững chắc, nâng đỡ chúng ta dậy mỗi khi vấp ngã trên đường đời.